

Den förtroliga barnskapsanden och Vissheten om barnskapet hos Gud

Uti Romarbrevets 8:e kap. v. 15, 16 säger aposteln: I haven icke fått träldomens ande åter till räddhåga, utan I haven fått barnskapets Ande, i vilken vi ropa; Abba, Fader! Anden själv vittnar med vår ande, att vi äro Guds barn. – Stora, härliga förhållanden: Vara Guds barn och veta sig vara det och hava en med Gud förtrolig barnskapsande! Så talar här aposteln, så talar hela skriften, så talar alla frigjorda kristnas saligaste erfarenhet. »Anden själv vittnar med vår ande, att vi äro Guds barn.» Huru kan det vara med detta viktiga stycke ibland oss? Du, som läser detta, är ock du så lycklig, att du har Guds Andes vittnesbörd med din ande, att du är ett Guds barn? Du är tilläventyrs en kristen, du älskar ordet, din vandel är oklanderlig, men huru är det med detta stycke? Huru är det med hjärtat? Har du bekantskap med din Gud – en förtrolig bekantskap, som betecknas med orden: »Abba, Fader?» Detta är huvudsaken! Märk och hör! Detta är den stora huvudsaken i allt kristligt liv, att hjärtat är förtroligt med Gud genom Kristus, att du har sällskap med honom, är i en vänlig förening med honom!

O, detta är själva hjärtat och livet i all kristendom! Detta är det återställda paradislivet, som människan förlorade genom fallet, en förtrolig barnskapsande, som umgås med sin Gud och talar med honom såsom barnet med sin fader. Men skilj noga därifrån de säkras falska inbillningstro, samt dessa förtjusta andars drömliv, vilka den gamle ormen ingivit en söt rusdryck, så att de tro sig stå Gud närmare än alla andra, tro sig vara hans synnerliga skötebarn; om vilka Luther säger: »De, som allra mest ropa: Kristus är min broder, Kristus är min broder, eller min brudgum, de äro inga rätta andar.» Ty om deras tro vore sann och levande, skulle den icke vara så lätt och så utlärdd; då skulle den angripa deras eget kött, deras egensinne och andra synder; då skulle den ock angripas av djävulen med några allvarsamma anfäktningar; men dessa hava mycket lätt för att tro, ja, så lätt, att de icke ens därtill behöva ordet, det yttre ordet, utan hava nog i sina egna inre röster och uppenbarelser o.s.v.

Vi tala icke om sådana andar, nej, utan om den av sin synd nedslagna och anfäktade själens tröst i Kristus genom evangelium, varigenom samvetets träldom, oro och ångest äro övervunna, och själen nu endast i Lammets blod är tröstad och försäkrad om Guds nåd och således - utfattig, men dock salig. En sådan har ännu dagligen att dragas med skröplighet, synd och fruktan, men genom evangelii ord stärker och uppehåller han beständigt sin tro och bekantskap med Frälsaren och övar ett dagligt umgänge med honom, ropande sitt: Abba, Abba! stundom det glada, förtroliga: »Abba, Fader!» jag är din, du är min; stundom det ångestfulla och likväl i det dolda djupet förtroliga: Min Gud, min Gud, varför har du övergivit mig? (Klagov. 3).

Nu - har du ock denna förtroliga barnskapsande? Lämna icke den frågan, förrän den blivit grundligen avgjord. Denna förtroliga barnskapsande är just hjärtepunkten i hela det andliga livet, varigenom allt gott utflyter; denna förutan är allt död och köld, vanmakt och träldom. Och vartill skall allt andligt vara, om du icke kommer till denna trons frid med Gud, denna förtroliga umgängelse med honom? Kristus har uttryckligt förklarat, att alla andra goda förhållanden icke tjäna till salighet, om vi icke kommit i förening och bekantskap med honom. Är det icke märkvärdigt, att när Herren förklarar, huru han i den yttersta domen skall svara dem, som varit av hans lärjungar, men icke äkta - varit av bröllopets jungfrur, men fåvitska – så säger han, att han endast skall anförda detta: Jag kände eder icke? Vad kan det betyda? Han känner ju alla sina skapade verk; en liten fågel faller icke till jorden utan den himmelske Fadern. Och David säger: »Vart skall jag gå för din Ande? Vart skall jag fly för ditt ansikte? Toge jag ock morgonrodnadens vingar, gjorde jag mig en boning ytterst i havet, så är du där; och bäddade jag åt mig i dödsriket, se, så är du ock där. Dina ögon sågo mig, då jag allenast var ett foster.»

Vad kan då det betyda, att han skall säga: »Jag kände eder icke?» Vad annat, än att de icke stått i denna innerliga bekantskap och förening med honom, icke varit av »hans kända och vänner»? Uti Matt. 7:22–23 säger Kristus: »Många skola säga till mig på den dagen: Herre, Herre, hava vi icke i ditt namn profeterat och i ditt namn utdrivit onda andar och i ditt namn gjort många kraftiga gärningar? Och då skall jag bekänna för dem: Jag kände eder aldrig; gå bort ifrån mig, I ogärningsmän.»

Uti Matt. 25:12 säger han, att när de fåvitska jungfrurna ropade vid bröllopssalens port: »Herre, Herre, låt upp

för oss!» svarade han och sade: »Sannerligen säger jag eder: jag känner eder icke.» Samma förklaring förekommer i Luk. 13:25-27. Tänk nu, han skulle ju kunnat bruka mångfaldigt starkare bestraffningsord och säga t.ex. »I haven trotsat mina bud, I haven trampat min Sons blod under edra fötter. Nej, han säger endast: »Jag kände eder icke.» Visst är detta tänkvärt, såsom bevis på vikten av den förtroliga bekantskapen med Frälsaren.

Sådant ligger ock, ehuru mera fördolt, i den stora domedagsbeskrivningen i Matt. 25: 31-46, där han säger sig skola uppräknat gärningar och sist förklara: »Ty detta haven I gjort mot mig!» Märk: hela vikten av denna text ligger just på denna slutförklaring: »I haven gjort det mot mig», d.ä. I haven så älskat mig, att I för min skull haven tjänat och älskat mina bröder. Det är således icke själva gärningarna, utan gärningarnas grund, hjärtats förhållande till Frälsaren, som bestämmer, vilka som bliva saliga eller icke. Och till och med, fastän det i mer direkt mening är Kristi tjänst, som vi utöva, så är Herren ändå icke nöjd därmed, om vi icke ständigt förbliva i detta fattigsyndarestillstånd, vari vi ligga vid Jesu fötter.

Sådant ligger i den märkvärdiga texten, där Kristus säger till församlingens lärare i Efesus: »Jag känner dina gärningar och ditt arbete och ditt tålamod» - och din klara blick att pröva andarna; »du har tålamod och har fördragit för mitt namns skull och icke förtröttats; men jag har det emot dig, att du har övergivit din första kärlek», nämligen förkrossade syndares nådehungliga hjärta, vilka vid mina fötter tigga om syndernas förlåtelse; »ty den som mycket förlåtes, den älskar mycket» (Luk. 7:47). Märk, vilket vittnesbörd Kristus själv gav denne lärare om hans andliga blick, hans nit, hans arbete och lidande för Jesu namn, och likväl ogillar han honom, blott därför att han icke hade den första kärleken, de nådesökande syndarnas umgänge med Frälsaren. Här se vi, att Herren först och framför allt frågar efter detta trons omfamnande av honom, denna enda sanna bekantskap och vänskap med honom.

För det andra är det ock det förtroliga förhållandet till Frälsaren, som utgör hela kraften i all kristendom, till både görande och lidande - utgör källan till allt sant heligt, allt Gud behagligt leverne. Huru svag, trälaktig, olustig, tung och vanmäktig är icke kristendomen hos dem, som icke äga denna trons visshet och bekantskap med Gud? De kunna hava mycken god mening, goda beslut och föresatser; men det blir ingenting av, de äro beständigt trålar under världen och sina skötesynder och föras ännu fångna av djävulen under hans vilja. De hava ingen anda uti sig. Även där någon sådan verklig tro har uppgått, men den ännu är svag, där man hungerar och törstar, men ännu icke blivit mättad - eller där tron hos en äldre kristen förlorat sin evangeliska frimodighet, där kristendomen blivit mer tung och lagisk - där råder alltid en vanmakt och trældom under synden, och människan blir i allt svag, trög och livlös; bekännelsen tystnar, bönen blir tung och kraftlös, hjärtat kallt och tomt; hjärtat har ingen skatt, ingen uppfyllelse, ingen vän för andra vänner och törstar då snart åter efter synd och fåfänglighet.

Huru mycket mer inträffar icke allt detta, där själen icke alls kommit till tron, utan ännu är helt fången under träldomens ok! Tvärt om, då själen kommit till en glad förvisning om sin benådning hos Gud och står i en förtrolig vänskap med Frälsaren - vilket liv, vilken lust och kraft, vilket glatt lovande och bekännande, vilket raskt utgående från värld och orättfärdighet! Sådant menade Kristus, då han sade: »Såsom grenen icke kan bära frukt av sig själv, med mindre han förbliver i vinträdet, så icke heller I, med mindre I förbliven i mig. Om I förbliven i mig, skolen I bära mycken frukt.» Och så säger Johannes: »Detta är den seger, som har övervunnit världen, vår tro.» Och så säger profeten: »Fröjd i Herren skall vara eder starkhet.»

Därför huru viktigt är det icke, även för att hava kraft till helgelse, till bekännelse och utgående från världen, samt till tålamod och starkhet i lidanden; - huru viktigt och nödigt att äga en hel förvisning om nåden, att stå i en innerlig trosförening med Frälsaren! Ja, huru nödigt att såsom sin allra dyraste klenod, sitt öga eller sitt hjärta, bevara denna verkliga barnaförtrostan, som aposteln här kallar barnaskapets Ande, i vilken vi ropa: »Abba, Fader!» Skulle vi då icke stanna och fråga oss, såsom inför Guds ansikte, var och en för sig: har ock jag denna förtroliga barnaskapsande? Har jag vittnesbörd om mitt barnskap hos Gud?

Men låtom oss då litet närmare betrakta, huru aposteln talar därom. Han säger: »I haven icke fått träldomens ande åter till räddhåga; utan I haven fått barnaskapets Ande, i vilken vi ropa: Abba, Fader!» - Märk först, huru aposteln talar om ande och Ande - »träldomens ande» och »barnaskapets Ande». Detta antyder ett tänkvärt förhållande. Det är en ande, som regerar människan - antingen en träldomsande eller en barnaskapsande.

Betraktom först trälldoms ande hos väckta själar. Det är en ande i människan, som är trälaktig, bävande, ängslig, vadhelst hon hör om Gud och hans nåd i Kristus. Hon kan höra det ljuvligaste evangelium, fatta det med förståndet och eftersäga orden med munnen, men hennes egen ande förbliver dock lika bunden i trälldom och ängslan, oro och ovisshet. Detta framstår i synnerhet märkvärdigt hos dem, som hava mera lärdom i Guds ord, vilka äro väl undervisade i rättfärdiggörelsens lära och nu kunna vara väckta, hava nit om Gud och tala om alla stycken av nådens ordning; men oaktat allt vad de kunna förstå och tala om det liv, den frid och kärlek, den lust och kraft, som tron skall medföra, bliva de dock alltid lika livlösa, kalla och oandliga, så länge icke själva Guds Ande vittnat hos dem och givit dem den förtroliga barnaskapsanden.

Å andra sidan är ock barnaskapsanden en ande i människan, som gör, att fastän lagen ofta förskräcker samvetet hos de troende vida mera än hos dem, som ännu kunna leva under trälldomen; fastän de troende känna synden ännu noggrannare och bittrare – ty, »ju mer ljus i evangelium, desto mer ljus i lagen, och ju mer ljus i lagen, desto mer kännning av synden», såsom Luther säger – likväl kunna de icke bliva borta från sin Gud uti trälldom och räddhåga; nej, det är en ande i dem, som ropar och manar dem tillbaka till nådastolen, och som genom evangelium åter verkar en tröst och frimodighet, som övervinner den förskräckelse, de hava av synden, lagen och samvetet.

Barnaskapets ande ropar i anfäktningen så länge sitt nödställda: Abba, Fader! till dess de genom ett nådens ord åter bliva hugsvalade och kunna med tröst ropa sitt glada, förtroliga: Abba, Abba! och så måste det gå, om det skall gå väl; ty om vi på nytt fångas under trälldomsok och börja att hålla oss till lagens gärningar, så äro vi åter under förbannelsen (Gal. 3:10; kap. 5:1-4). Trälldoms eller trälarnas ande är ingen god och salig ande, är en tvungen, ängslig och bävande, en ovillig, vrång och bitter ande, som blott för budets och plågårens stav gör gärningar och har sitt öga blott på gärningar.

Nu säger aposteln till sådana, som förut haft denna trälldomsande, men nu kommit till trons saliga frid och förening med Gud: »I haven icke fått trälldoms ande åter till räddhåga, utan I haven fått barnaskapets ande, i vilken vi ropa: Abba, Fader.» Barnaskapets ande är en med Gud förtrolig ande, som ser sig i Kristus benådad, rättfärdigad och upptagen till Guds barn och nu kan förtröstansfullt kalla Gud sin käre Fader och förtroligt, såsom ett barn med sina hulda föräldrar, tala med honom. Det syriska ordet abba, som betyder fader, tyckes vara taget av de små barnens första och för fadern så kära, barnsliga tilltal – dessa enkla första ord, som för den späda munnen falla sig lättast och liksom av sig själva bliva nästan lika för alla barn av eljest olika tungomål, ab-ba ab-ba, - och antyder här hos aposteln den första kärlekens förtroliga samtal med Frälsaren, dessa första glada utgjutelser av den benådade själens tröst i Herren.

Men då aposteln säger: ropar – icke viskar eller säger, utan ropar: Abba, käre Fader – så gives därmed tillkänna, huru den benådade själen icke har endast frid, fröjd och lugn, nej, snart infinna sig bekymmer och anfäktningar, här av begångna fel och brister, där av inträffande syndafrestelser; då uppkommer i den troende själen en »outsäglig suckan», ett starkt invärtes ropande, som i synnerhet då blir starkt och trängande, när själen jämte annan svaghet icke ens kan bedja. Då ropar och »skriar» anden, barnaskapets ande, ett outsägligt: Abba, Fader!

Men då aposteln först sagt: I haven fått barnaskapets ande -märk, icke själva verkat, utan såsom en gåva av Gud undfått barnaskapets ande – så tillägger han strax en förklaring, huru detta tillgår, och säger: »Anden själv vittnar med vår ande, att vi äro Guds barn.» Som ville han säga: denna med Gud förtroliga ande och en glad visshet om barnskapet kunna vi icke på annat sätt erhålla, än därigenom, att själva Guds Ande vittnar med vår ande, att vi äro Guds barn. Känna vi icke detta av erfarenheten? Då vi söka nåd hos Gud, läsa och höra vi ofta det allra ljuvligaste evangelium om den alldeles fria och allmänna nåden i Kristus; vi vilja ock helt enfaldigt tillägna oss den, och vi veta med oss, att vi ingenting annat söka, än den oförskyllda nåden i Kristus, och att vi sedan i alla våra livsdagar måtte kunna troget följa honom; men allt detta giver oss ingen fullkomlig tröst och visshet om nåden, vi få det icke levande, och kraftigt in i hjärtat; men se, ett ögonblick kommer, då det blir oss givet – täckelset blir borttaget – vi vakna liksom ur en sömn och se nu i evangelium så härliga ting, som vi aldrig förr sett, och så nu den fullkomligaste visshet om Guds nåd; det är, såsom om Gud själv sagt oss i hjärtat: »Var vid god tröst, min son, dina synder äro dig förlåtna!»

Detta är den stunden, då Anden själv vittnar med vår ande, att vi äro Guds barn. Vår egen andes vittnesbörd, vårt eget medvetande, att vi i enlighet med ordet söka Guds nåd, och att vår erfarenhet överensstämmer med

ordet, kunna icke giva oss fullkomlig trosvisshet och frid; men då kommer själva Guds Ande och vittnar med vår ande, och då få vi den fullkomliga vissheten. Luther säger härom: »Detta vittnesbörd går så till, att vi känna och förnimma den helige Andes kraft, som han verkar i oss genom ordet, då ock vår erfarenhet stämmer överens med ordet. Ty det kan du ju känna hos dig, om du i nöd och ångest får tröst av evangelium och därigenom övervinner din tvivlan och förskräckelse, så att ditt hjärta kan visst sluta, att du har en nådig Gud och numera icke flyr för honom, utan i sådan tro kan gladligen åkalla honom och av honom vänta hjälp.» Detta är det rätta invärtes vittnesbördet.

Detta är en Guds gåva; men skilj noga härifrån dessa tillfälliga glädjekänslor, som sedan lämna ingenting efter sig mer än minnet. Guds Andes vittnesbörd, det verkar en viss tro, och en tro på ordet, det lämnar efter sig en verklig och viss förtröstan och förtrolighet med Gud; det skänker just denna förtroliga barnskapsande, som ropar: »Abba, Fader!» – vilken ande är en trons gåva: såsom Luther åter förklarar, då han säger: »Men då känner man detta abbaropandet, när samvetet utan all tvekan och tvivelsmål tror och är viss uppå, att icke allenast dess synder äro förlåtna, utan ock, att man är ett Guds barn och säker om sin salighet, samt kan med ett glatt och visst hjärta kalla Gud sin käre Fader och i all tillförsikt åkalla honom.» Detta är, såsom nyss sades, det invärtes vittnesbördet.

Därjämte får du ock utvärtes vittnesbörd och kännetecken, nämligen att Gud giver dig ett nytt förstånd och nytt hjärta, så att du börjar se allting annorlunda, döma och tycka annorlunda, än förr, och får annan håg och smak, så att din nya människa nu älskar Guds lag och rätter och skyr synden, och i synnerhet att Kristus, hans förtjänst och hans hela sak blir ditt hjärtas dyrbaraste föremål, så att du nu med ingenting så gärna umgås, som med ordet om Kristus, »gärna hör, talar, läser och skriver om Kristus» och önskar ingenting högre, än att hans evangelium må bliva utbrett till alla och många omvända därtill. När allt detta finnes tillsammans hos dig, utgör det vissa och osvikliga tecken, att den helige Ande bor och regerar i hjärtat; ty ingen kan, i denna sanna och levande mening, säga: Jesus är Herre, utan genom den helige Ande».

Detta i korthet om själva vittnesbördet. Men för salighetssökande själar, huru nödigt vore det icke att väl märka och söka undvika en villfarelse i denna fråga, som är den mest allmänna och skadliga, den nämligen, att de börja med att först söka vittnesbördet och vilja sedan tro, söka först vittnesbördet i saliga känslor och nådeförnimmelser, i trons frukter och kännetecken, förrän de någonsin tagit Gud på orden och trott i ende Sonens namn! Vilka outsägliga kval, vilka mäktiga hinder för den rätta trosvissheten härleda sig icke från denna villfarelse! Märk då, att det är alltid begynnelsen till salighet, att vi enfaldigt höra vad Gud säger oss, taga honom på orden och tro. Hela skriften vittnar, att frälsningen kommer av tron; men vittnesbördet är endast en salig frukt och fullkomning av denna tro.

Vilken dårskap därför att begynna först söka vittnesbördet, bedja och vänta på vittnesbördet, känslor och trosfrukter, för att sedan, när dessa givits, börja tro! Det är ju att begära frukt av trädet, förrän detta ännu är planterat – det är att begynna husets byggande uppifrån, med takläggningen, då man ännu icke lagt grunden. Du måste därför börja med att bruka det ordentliga utvärtes medlet, nämligen: stilla och allvarligt giva akt på ordet och tro och emottaga vad Gud tillsäger dig, om du ock ingenting känner därvid, annat än synd och sorg och ovärdighet; och du skall veta, att du är redan salig, fastän du ännu icke kan med full visshet fröjdas åt nåden, då du endast med ett nådehungrigt hjärta sträcker trons svaga armar efter Jesus, ogillar och straffar din egen otro och egenrättfärdighet, giver Gud rätt uti hans ord och suckar i ditt hjärta: »O, att jag kunde tro! O, om jag visste, att Guds nåd hörde mig till! Då ville jag intet högre önska mig!» – Se, där sådan fruktan, hunger och törst efter Kristus och hans rättfärdighet bor, där är trons gnista redan tänd, och där skall Guds Ande visserligen även giva sitt vittnesbörd med din ande, att du är ett Guds barn.

Därför är det en stor nåd att redan före denna besegling kunna taga Herren på orden och fasthålla sig vid hans tillsägelser. Se, huru det behagade Herren, då den kananeiska kvinnan, trots all hans låtsade ovänlighet, likväl höll ut i tron på det goda ryktet om honom! Till slut utbrast han med glädje: »O, kvinna, din tro är stor, ske dig, som du vill!» Då fick hon också vittnesbördet, till sin tros seger och fullkomliga glädje. Och till denna förvisning bör det komma, om tron skall bliva en seger, som övervinner världen; men just för att komma till denna trons visshet, är det nödigt att först tro Gud på hans ord och göra honom den äran, att man håller honom för en sannfärdig Gud.

Det är icke utan skäl vi här bruka så många ord; ty det är obegripligt, huru seg och ihärdig den villfarelsen är i oss, att vi vilja grunda tron på känslor, tecken och trosfrukter. Därför må ännu ytterligare märkas, att både i den första troständeringen och sedan under hela nådeståndet Gud förer de sina underligen samt mycket olika. Somliga komma hastigt och på en gång från stor själanöd till stor fröjd och förvisning om nåden; andra åter, i synnerhet de, som länge haft kunskap och mycket hört ordet, samt äro av en mera stilla natur, komma, så sakta och oförmärkt till tron och nåden, att de själva icke annat tycka, än att de ännu äro i samma syndens och dödens rike, som förut.

För dem, som då icke vilja bedraga sig med en tro utan bättring, är det nödigt att med skarp uppmärksamhet giva akt på huvudsaken, som är, att en själ är i nöd för sin synd och ovärdighet, icke blott tillfälligt, utan genom en bättringsomsorg, som icke mer lämnar henne ro i världen, och att hon för denna sin ständiga ovärdighet icke får någon annan tröst, än uti Kristi förtjänst, och därför dagligen behöver evangelium till att uppehålla sin tro med. Där ett sådant sökande efter Jesus finnes, där är både bättring och tro, om ock ingen märklig glädjeförnimmelse ännu förekommit.

Det är om dessa stilla och oförmärkt dragna själar, som Luther talar, då han brukar liknelsen om fiskarna i vattnet, vilka fångas med not. »Då drager man dem», säger han, »så sakta till lands, att de intet annat märka, än att de ännu äro i fria vattnet; men när de kommit på stranden, då äro de blotta och bara, då sprattla de och känna då först, att de äro fångna.

Så går det ock här med själarna, när de varda fångna uti evangelium, som ock Kristus liknar vid en not. När evangeliets ord intager ett hjärta, så fäster det samma hjärta vid Kristus och förer det (stundom) så tyst och makligt utur helvetet och synden, att själen därunder intet annat känner och tycker, än att hon ännu är i synd och död. Då yppar sig en strid, i det känslan strider emot tron, och tron emot känslan; och ju mer tron tilltager, dess mer förgår känslan, och tvärt om. Synden låder ännu vid oss, såsom högfärd, girighet, vrede och annat sådant mer, och det endast till att driva oss till tron, på det tron måtte dag ifrån dag tilltaga» o.s.v. (mer härom i Luthers pred. nr 34 i Ev. post.).

Huru nödigt blir det icke i sådana erfarenheter, att du endast tager Gud på orden och hör, vad han säger dig i sitt evangelium och sina sakrament! Han vill bliva trodd på sina blotta ord – och »den som icke tror Guds vittnesbörd om sin Son, han har gjort honom till en lögnare» (1 Joh. 5:10). Men när du på detta sätt vill tro på blotta ordet, och du likväl icke får det in i hjärtat, till en verklig tröst, då skall du därav lära, att du även för den gåvan måste böja dig för Gud och tigga om tron såsom om en ren skänk och gåva – bedja med den besatte drängens fader, vilken föll ned för Herren och under tårar ropade: »Herre, jag tror, hjälp min otro!» – och med den i mörkret kämpande Jakob, som sade: »Jag släpper dig icke, med mindre du välsignar mig!»

Vi måste alltså noga skilja emellan en kännbar förnimmelse av Guds nåd och den egentliga trons visshet. Det är endast denna senare, som är av stor vikt, såsom källan till allt liv, all frid, all kraft i helgelsen, all tröst i bedrövelsen. Det är därför icke väl, där denna saknas. Orsakerna, varför många salighetssökande själar sakna den, kunna vara mångahanda.

Den första och allmännaste är den redan nämnda benägenheten att grunda tron på känslan, på bättringens framgång, på trons frukter, korteligen på något gott i oss själva. Hos andra råder en utmärkande lättsinnighet, med kringflygande tankar, varigenom de icke nog uthålligt fortfares med huvudfrågan: kan jag få Guds nåd? utan förskingra sin omsorg med många frågor. Om de däremot kunde stilla fästa sig vid den enda frågan: »Kan jag få din nåd, o Gud?» och blott gäve akt på, vad Herren själv därpå svarar i sitt ord, så skulle de komma till frid. Men det tyckes icke vara dem rätt angeläget att genast få Guds nåd, de kunna ännu vända sig till många andra frågor. Blev nöden avgörande, så skulle de komma till frid; såsom man ofta ser det hända, när sådana själar i en hotande sjukdom i hast bliva ställda vid evighetens gräns, då komma de till ett avgörande, och då få de frid.

Andra lida av ett tungt och sorgbundet lynne, eller ock äro de fångslade i svåra, ihärdiga frestelser, hjärtebojor och anfäkningar av djävulen, vilka de knappt kunna uppenbara för någon, och förbliva därför i en beständig oro – någon gång är det ock kroppslig sjuklighet i förening med den falska tanken, att alla skola genom tron få samma glada känslor, vilket i vissa sjukdomar icke är möjligt, och då anse de sig icke kunna tro på blotta ordet.

O, att alla sådana låte säga sig, att när endast Kristus och hans nåd blivit högsta föremålet för deras hjärtans hunger och trängtan, så är detta den enda huvudsaken. »Den, som kommer till mig», säger han, »skall jag sannerligen icke kasta ut.»

Äntligen är det ock, tyvärr, en mycket allmän orsak, varför även kristna, som en gång haft trons visshet, numera sakna den, den nämligen att de icke tillräckligt underhålla och nära sin tro med ordet; världen och fåfängligheten börja taga överhand, och det börjar verkligen, i följd av denna liknöjdhet, världslighet och fåfänglighet, bliva svagt med tron, dess liv och dess frukter. Då kan man naturligtvis icke hava full visshet i sin tro. Det är då icke heller värt att övertala sig att tro, att man äger det vittnesbörd och den förtroliga barnaskapsande, som man likväl verkligen saknar; det vore då bättre, att du vaknade över denna betänkliga brist och började hädanefter bättre underhålla din tro, »uppliva Guds nådegåva, som är i dig, och göra din kallelse och utkorelse fast», annars följer på den avtynande tron en hel trældom och andlig död (2 Petr. 1:10). »Fröjd i Herren skall vara eder starkhet.» Luther säger: »Jag tycker icke om dem, som säga: Jag är nöjd, om jag blott har en gnista tro. Nej, djävulen kan väl släcka den, om den ock vore starkare än en gnista.» Dessutom förråder det alltid en kall och lättjefull ande, när man icke söker tillväxt i tron, i vissheten om Guds nåd, i det förtroliga förhållandet med Frälsaren.

Korteligen: vad annat som må vara ovisst i denna värld, låt det aldrig vara ovisst om ditt barnskap i himmelen! Låt det aldrig vara ovisst, om du har Guds nåd och vänskap och kan när som helst dö salig! Det finnes ock ingen större sällhet i denna av synd och sorg uppfyllda värld, än att kunna med ett barns förtroliga ande luta sig till Frälsarens bröst och där förtröstansfullt utgjuta alla sitt hjärtas bekymmer. Och du kan och du bör hava denna trons visshet; du har tillräcklig grund för densamma; eller är du icke döpt till Kristus? Skall du bestå för Gud med din egen förtjänst? Eller är du icke riktigt återlöst? Eller gäller du med dina synder och brister mer än Kristi blod? Eller har din otrohet gjort Guds trohet om intet? Vad är det, som är ovisst, efter du icke får full visshet om nåden, då du söker den i Kristus? Du har obetänksamt föraktat Guds försäkringar i sitt ord och sina sakrament, så länge du icke har denna visshet.

Hör slutligen, vad den store Luther därom säger: »Människan måste icke tvivla eller vara oviss därom, att hon genom dopet och nattvarden visserligen har undfått den nåd, Kristus har förvärvat oss. Tror hon nu detta, så måste hon fritt av sig själv säga, att hon är helig, from, rättfärdig, ett Guds barn och viss om sin salighet – icke av sig själv eller för någon sin förtjänsts eller värdighets skull, utan därför att nåden är utgjuten över henne av idel Guds barmhärtighet i Kristus. Henne håller hon så stor, som hon ock sannerligen är, att hon nu gör henne för Gud helig och till ett Guds barn. Och om hon därpå tvivlade, så bevisade hon sin döpelse och nattvard den största vanära, samt beskyllde Guds ord och nåd i sakramenten för lögn och osanning.

Hon måste således icke rädas eller tvivla, att hon av nåd är rättfärdig och ett Guds barn; men det allena bör hon rädas och bekymras om, huru hon må bliva ståndande däruti intill ändan. Endast däruti består all fara och allt bekymmer. Ty all salighet har hon visserligen; men det besynnerliga är, om hon blir ståndande i tron intill ändan. Men icke så, att hon är oviss för den närvarande tiden.»

Och åter säger han: »Man bör vara så övertygad och viss om sin benådning, att man icke håller sitt eget liv för så visst, ja, att man förr skulle lida all slags död, innan man låte den trösten tagas ifrån sig och ville därpå tvivla. Ty det vore ganska förgripligt emot det, som Kristus så ymnigt har gjort och lidit för oss, om vi icke trodde, att han därigenom överflödigt förvärvat oss allt detta, och vi icke låte detsamma så kraftigt uppmuntra och stärka oss till denna tillförsikt, som synden eller anfäktningen avskräcka oss därifrån och göra oss modfällda. Här kan väl vara en sådan strid, att människan tycker och rädes, att hon icke är Guds barn, och tycker sig känna, att Gud är henne vred och en sträng domare, såsom det hände Job och många flera. Men i denna kamp måste den barnliga tillförsikten äntligen behålla överhand, evad hon därvid bävar eller darrar - eljest är allt förlorat!

»Men när ett känsligt helgon hör detta, lär det slå emot med händer och fötter och av stor ödmjukhet säga: O, bevara mig Gud för detta gruvliga kätter och denna förmätenhet! Skulle jag, fattige syndare, vara så högmodig och säga: Jag är Guds barn? Nej, nej, jag vill ödmjuka mig och erkänna mig för en fattig syndare o. s. v. Dessa låt fara och vakta dig för dem, såsom de största fiender av den kristliga tron och din salighet. Vi veta ock väl och erfara det bittert, att vi äro fattiga syndare; men här gäller icke att se på vad vi äro och göra, utan på vad Kristus för oss är och har gjort och ännu gör. Vi tala icke om vår natur, utan om Guds nåd, vilken, såsom Ps. 103:11 säger, »är så mycket mer än vi, som himmelen är högre än jorden». Tyckes det dig vara något för stort,

att du är Guds barn; käre, låt det dock icke tyckas dig vara litet, att Guds Son är kommen, född av kvinna och född under lagen, på det du måtte varda ett sådant barn.

»Vad Gud gör, är alltsammans stort. Därför gör det ock stor glädje och frimodighet samt oförfärade sinnen, som räddas för intet och förmå allt. Men Kains väsende gör idel försagda och ängsliga hjärtan, som duga varken i lidande eller gärning. Därför, bliv stadigt vid denna text. Andens ropande i hjärtat måste du känna. Saknar du denna barnskapets ande, så tänk därpå och upphör icke att bedja därom, till dess Gud bönhör dig; ty du är kainsk och det står icke väl till med dig.

Likväl skall du icke begära, att ett sådant abbaropande skall vara ensamt och allena hos dig; nej, det måste ock därjämte vara ett mordskri, som driver och övar dig i ett sådant ropande, såsom det har vederfarits alla andra. Din synd måste ock skria, det är åstadkomma en stark misströstan i ditt samvete. Men Kristi Ande skall och måste överrösta detta skriet, det är, göra en starkare tillförsikt, än din misströstan är; såsom Johannes säger: Om vårt hjärta fördömer oss, då är Gud större än vårt hjärta och vet allting (Luth. Ep. post. nr 8).»

Om de starka, eviga grunderna för vår trosvisshet - om vårt barnskap hos Gud och dess eviga grundval - vilja vi med Guds nåd i följande artikel handla utförligare. Måtte Anden själv emellertid kraftigt vittna med vår ande, att vi äro Guds barn!

— C-O Rosenius

(Elfte årgången, år 1852)

© Pietisten 2023

Texterna får användas fritt, helt eller delvis, digitalt eller analogt, kopierat eller tryckt om ditt syfte är att främja Kristi rikes tillväxt.

www.pietisten.com